Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 708/2007 om brug af fremmede og lokalt fraværende arter i akvakultur

KOM(2009) 541 endelig — 2009/0153 (CNS)

(2010/C 354/21)

Ordfører: **Valerio SALVATORE**

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 11. november 2009 under henvisning til EF-traktatens artikel 37 og Europa-Parlamentet besluttede den 5. marts 2010 under henvisning til artikel 43, stk. 2, i TEUF at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 708/2007 om brug af fremmede og lokalt fraværende arter i akvakultur

KOM(2009) 541 endelig — 2009/0153 (CNS).

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Landbrug, Udvikling af Landdistrikterne og Miljø, der vedtog sin udtalelse den 25. februar 2010.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 461. plenarforsamling den 17. og 18. marts 2010, mødet den 17. marts 2010, følgende udtalelse med 130 stemmer for, ingen imod og 3 hverken for eller imod:

1. **Konklusioner og anbefalinger**

1.1 Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU) støtter ændringerne i forordning (EF) nr. 708/2007 om brug af fremmede og lokalt fraværende arter i akvakultur, der er en følge af de nye landvindinger inden for forskningen, herunder resultaterne af IMPASSE-fællesprojektet under det 6. rammeprogram.

1.2 EØSU er enigt i det dobbelte sigte: at reducere risikoen ved opdræt af fremmede og lokalt fraværende arter til et minimum og at befri operatørerne i branchen for omstændelig administrativ praksis. De nationale tilladelser, som akvakulturanlæg, hvor der opdrættes fremmede og lokalt fraværende arter, skal indhente, er en administrativ byrde.

1.3 Det er overordentligt vigtigt at garantere, at anlæggene er biologisk sikre. Dette kræver, at man a) sætter ind med passende foranstaltninger under transporten, b) anvender veldefinerede procedurer ved modtageranlægget og c) overholder passende procedurer indtil overgangen til forbrug af fiskeprodukterne.

1.4 På denne baggrund er den nye definition af lukkede akvakulturanlæg godt formuleret og tager udmærket hensyn til resultaterne af IMPASSE-projektet. Det meget tekniske sprogbrug vil dog kunne føre til fortolkninger, som ikke altid er korrekte. For at komme eventuelle tvetydigheder i gennemførelsesfasen i forkøbet må man derfor i den nye forordning klart angive, at lukkede akvakulturanlæg skal anses som sådanne, når de befinder sig på landjorden.

1.5 Den nye forordning fastslår i øvrigt, at de lukkede akvakulturanlæg skal forhindre, at opdrættede fremmede arter eller biologisk materiale overføres til åbne akvatiske systemer ved oversvømmelser. Derfor skal sikkerhedsafstanden mellem de omtalte anlæg og åbne akvatiske systemer fastsættes på grundlag af det enkelte anlægs type, placering og konstruktion.

1.6 Det fastslås ligeledes, at spredning ikke kun risikerer at ske gennem vand: alle beskyttelsessystemer for lukkede anlæg skal beskytte mod, at de opdrættede arter udbredes via rovdyr.

1.7 Udvalget er enigt i, at flytninger fra et lukket akvakulturanlæg til et åbent akvakulturanlæg ikke skal betragtes som rutine. Her kunne man tilføje, at forvaltning og administration af lukkede akvakulturanlæg skal holdes adskilt fra opdræt i åbne systemer, når produktionsforløbet tillader det, med henblik på at minimere enhver eventuel risiko for kontamination af akvatiske økosystemer.

2. Indledning

2.1 I en situation med nedgang i fangsterne som følge af overfiskeri både på havet og i de indenlandske vandsystemer kan akvakultur levere et positivt bidrag til at imødekomme den stigende efterspørgsel på fiskeproteinprodukter. I de sidste tre årtier har man på internationalt niveau konstateret en årlig vækst på 11 % i akvakulturproduktionen (Naylor & m. Burke, 2005) ([1]).

2.2 I en sådan situation støttes indførelse og opdræt af fremmede og lokalt fraværende arter i Europa af økonomiske og kommercielle interesser – interesser, der dog må tilpasse sig målsætninger om at bevare økosystemer, der er potentielt sårbare ved forkert udøvelse af denne aktivitet.

2.3 Indførelsen af fremmede arter er i realiteten en af de vigtigste årsager til menneskeskabte forstyrrelser af akvatiske økosystemer og den næstvigtigste, efter ødelæggelse af levesteder, til tab af biodiversitet på verdensplan. I alle økosystemer findes en følsom balance, som er frugten af en langsom evolutionsproces, takket være hvilken enhver organisme indgår i et samspil med det omgivende miljø, der bestemmer en række relationer med det rum, organismen befinder sig i, såvel som med de andre organismer i dette rum. Enhver organisme udfylder her sin særlige rolle og besætter en veldefineret niche i miljøet. Også konsekvenserne af klimaforandringerne på fiskearternes vandringer i de forskellige vandmiljøer er her af interesse.

2.4 Når en fremmed art bliver en del af et nyt system, interagerer den med de eksisterende arter og kan få den tidligere etablerede ligevægt til at ændre sig på en uforudsigelig måde. De nye arter spiser måske de indfødte arter eller konkurrerer med disse om føde og plads, de kan være bærere af nye parasitter eller andre patogener, der stammer fra deres oprindelsessted, eller de krydser sig med de stedlige arter.

2.5 Heraf kravet om at definere de vigtigste egenskaber ved lukkede akvakulturanlæg: en fysisk barriere mellem vildtlevende og opdrættede organismer, behandling af fast affald, forsvarlig bortskaffelse af døde organismer og overvågning og behandling af tilløbs- og afløbsvand.

3. Generelle bemærkninger

3.1 Risikoen for, at fremmede og lokalt fraværende arter undslipper fra opdrætsanlæg, øges i takt med at kontrolsystemerne svækkes. De lukkede systemer, hvor akvakulturen er afgrænset til en sikker struktur, beskyttet af fysiske og kemiske barrierer, mindsker risikoen for spredning til et minimum, mens åbne ekstensive opdrætssystemer yder mindre sikkerhed og muliggør, at der til tider (også ubevidst) sker en spredning af importerede arter til det naturlige miljø.

3.2 Det vurderes, at ca. 20 % af de fremmede arter opdrættes i åbne systemer og under 10 % i lukkede intensive systemer, men i nogle tilfælde transporteres levende dyr (toskallede bløddyr) midlertidigt (eventuelt over store afstande) for at blive renset i lukkede eller åbne anlæg, hvilket giver høj risiko for spredning (IMPASSE) ([2]).

3.3 De eksisterende lukkede systemer bruger forskellige teknologier til rensning ved tilløb og afløb, men alle sørger for fysisk adskillelse mellem fiskeopdrættet og de naturlige akvatiske økosystemer. Den hurtige tekniske udvikling inden for opdræt og i de forskellige akvakultursystemer har tilskyndet Rådet til at udsende den forordning, som er genstand for denne udtalelse.

3.4 Med forordning (EF) nr. 708/2007 fastsætter Rådet rammebestemmelser for akvakultur i henseende til fremmede og lokalt fraværende arter for at vurdere og i videst muligt omfang begrænse sådanne arters mulige indvirkning på akvatiske naturtyper. Forordningen fastsætter krav om etablering af en procedure for tilladelser på medlemsstatsniveau.

3.5 Hvis lukkede akvakulturanlæg garanterer, at opdrættene er biologisk sikre, skal der ikke indhentes tilladelser. Reduktion af risikoen kræver, at man sætter ind med passende foranstaltninger under transporten, anvender veldefinerede procedurer ved modtageranlægget og overholder passende procedurer, indtil fiskeprodukterne overgår til forbrug.

3.6 Den nye definition af lukkede akvakulturanlæg tager behørigt hensyn til resultaterne af IMPASSE-projektet. Dog bør det klart angives, at lukkede akvakulturanlæg skal anses som sådanne, når de befinder sig på landjorden.

3.7 Formålet med at forbyde udledning af fast affald, opdrættede organismer eller dele deraf til åbne vandsystemer, sådan som det fastsættes i den nye forordning, støttes fuldt ud. I betragtning af den hastige teknologiske udvikling inden for filtrering og rensning af spildevand – en faktor, der altid har haft højeste prioritet for den biologiske sikkerhed - skal der tages hensyn til, at denne kan opnås gennem forskellige systemer: fysiske, kemiske, biologiske eller en kombination af disse.

([1]) Naylor, R. & M. Burke (2005). Aquaculture and Ocean Resources: Raising Tigers of the Sea. *Annual Review of Environment and Resources*. 30:185-218.

([2]) IMPASSE projekt nr. 44142. D1.3. Deliverable 3.1. Review of risk assessment protocols associated with aquaculture, including the environmental, disease, genetic and economic issues of operations concerned with the introduction and translocation of species. (Gordon H. Copp, Esther Areikin, Abdellah Benabdelmouna, J. Robert Britton, Ian G. Cowx, Stephan Gollasch, Rodolphe E. Gozlan, Glyn Jones, Sylvie Lapègue, Paul J. Midtlyng, L. Miossec, Andy D. Nunn, Anna Occhipinti Ambrogi, S. Olenin, Edmund Peeler, Ian C. Russell, Dario Savini). - 2008 – (side 14).

4. **Særlige bemærkninger**

4.1 For at undgå enhver risiko for kontamination af akvatiske økosystemer må der fastsættes passende overvågnings- og kontrolforanstaltninger vedrørende indførsel og overførsel af fremmede og lokalt fraværende arter, der lever i vand. Dette bliver kun muligt, hvis der udarbejdes, vedtages og gennemføres internationale kodekser for praksis samt passende procedurer.

4.2 Det står fast, at spredning ikke kun risikerer at ske gennem vand: alle beskyttelsessystemer for lukkede anlæg skal derfor beskytte mod, at de opdrættede arter udbredes i naturen via rovdyr, herunder navnlig fugle.

4.3 Det er desuden ønskeligt, at forvaltning og administration af lukkede akvakulturanlæg skal holdes adskilt fra opdræt i åbne systemer med henblik på at minimere enhver tænkelig risiko for kontamination af økosystemerne.

4.4 Udvalget er enigt i, at ansvaret for med regelmæssige mellemrum at ajourføre listen over eksisterende lukkede akvakulturanlæg på websiden skal overlades til medlemsstaterne, samt at medlemsstaterne skal sikre størst mulig udbredelse i offentligheden af disse med henblik på at højne ansvarsfølelsen, for så vidt angår korrekt forvaltning af opdræt, hos såvel operatørerne som talsmænd for lokale interesser.

Bruxelles, den 17. marts 2010

Mario SEPI

Formand

for det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg